

УДК 352:502

DOI 10.36.030/2664-3618-2021-1-46-52

Олександр Ігнатенко,*доктор наук з державного управління, професор кафедри економічної політики та врядування,
Національна академія державного управління при Президентіві України**<http://orcid.org/0000-0001-9088-5794>*

СТРАТЕГІЧНА ЕКОЛОГІЧНА ОЦІНКА ДОКУМЕНТІВ ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ ГРОМАД

У статті розглянуто існуючу практику проведення стратегічної екологічної оцінки громадами, висвітлюються питання її визначення та мета проведення, аналізується базовий Закон України «Про стратегічну екологічну оцінку» щодо недоліків та прогалин та надаються пропозиції щодо їх усунення.

Обґрунтовано, що стратегічна екологічна оцінка документів державного планування громад дає можливість всебічно проаналізувати можливий вплив запланованої діяльності в громаді на довкілля, а також використати результати такого аналізу для запобігання екологічним наслідкам або їх пом'якшення під час стратегічного планування, вона фактично є новим інструментом реалізації екологічної політики, який базується на елементарному принципі, що полягає в запобіганні негативним для довкілля наслідкам діяльності на стадії планування на противагу їх виявленню та виправленню згодом, під час впровадження проектів/об'єктів стратегічного планування.

Наголошено на важливості стратегічної екологічної оцінки, її змістовому значенні як систематичному процесі виявлення ймовірних екологічних наслідків запропонованих стратегій, планів і програм, їх урахування під час прийняття управлінських рішень, що стосуються таких стратегій, планів і програм.

Наведено методологічні принципи ефективності проведення стратегічної екологічної оцінки документів державного планування громад.

Акцентовано увагу на низці законодавчих проблем, які перешкоджають суб'єктам стратегічної екологічної оцінки проводити її на належному рівні. У процесі аналізу Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» виокремлено такі проблеми: відсутність процедури попередньої оцінки (скринінгу) документів державного планування; питання врахування звіту про стратегічну екологічну оцінку; відсутність у Законі норми, яка регулює питання проведення консультацій з природоохоронними органами та органами охорони здоров'я щодо документів державного планування обласного рівня; відсутність державного реєстру експертів стратегічної екологічної оцінки; високі вимоги до розміщення повідомлення в друкованих засобах масової інформації (ЗМІ); відсутність конкретизованої одиниці виміру строку, в який подаються пропозиції та зауваження.

Наведено рекомендації внесення змін до Закону України «Про оцінку впливів на довкілля».

Ключові слова: державне управління; стратегічна екологічна оцінка; стратегічне планування; документи державного планування; громади.

Постановка проблеми. З появою концепції збалансованого (сталого) розвитку, яка спрямована на інтеграцію економічної, соціальної та екологічної складових розвитку людства, актуалізуються аспекти розвитку державного управління на міжнародному, національному, регіональному та муніципальному рівнях. Нагальною стає необхідність при плануванні та прийнятті рішень щодо соціально-економічного розвитку країн(и), регіонів(у) і громад(и) розв'язання екологічних проблем і врахування питань охорони довкілля. Особливого значення набуває відповідна еколо-

гічна оцінка при стратегічному плануванні так званих «документів державного планування».

Відповідно до Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» (2018) до документів державного планування належать стратегії, плани, схеми, містобудівна документація, загальнодержавні програми, державні цільові програми та інші програми і програмні документи, включаючи зміни до них, які розробляються та/або підлягають затвердженню органом державної влади (це документи міжнародного, національного та регіонального рівнів), органом місцевого само-

врядування (документи муніципального рівня – рівень міст, селищ, сіл).

Аналіз останніх досліджень. Останнім часом питання стратегічної екологічної оцінки дедалі більше досліджувалися науковцями на міжнародному, національному та регіональному рівнях, де здійснювався аналіз проєктів транскордонних, національних, галузевих та регіональних стратегій та програм.

Аспекти стратегічної екологічної оцінки документів державного планування органів місцевого самоврядування, зокрема щодо виявлення недоліків проведення під час практичної реалізації такої оцінки різного роду муніципальних стратегій та програм, досліджували такі науковці, як: І. Б. Азарова, В. І. Карамушка, Г. Б. Марушевський, О. Ю. Рябуха, В. Г. Потапенко, В. В. Федорчак.

Водночас до невирішених раніше завдань можна віднести аналіз системних недоліків чинного законодавства та підготовка пропозицій щодо його вдосконалення в напрямі проведення стратегічної екологічної оцінки на муніципальному рівні. Особливого значення це набуває в процесі децентралізації влади і передачі повноважень органам місцевого самоврядування.

Мета (цілі) дослідження – виявити проблемні питання проведення стратегічної екологічної оцінки на муніципальному рівні, визначити та обґрунтувати напрями вдосконалення законодавства на цьому рівні, підготувати рекомендації органам місцевого самоврядування з вирішення проблемних питань під час проведення такої оцінки.

Виклад основного матеріалу. Відповідно до Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» (2018) до стратегічної екологічної оцінки віднесено процедуру визначення, опису та оцінювання наслідків виконання документів державного планування для довкілля, в тому числі для здоров'я населення, виправданих альтернатив, розроблення заходів із запобігання, зменшення та пом'якшення можливих негативних наслідків, яка включає визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки, складання звіту про стратегічну екологічну оцінку, проведення громадського обговорення та консультацій (за потреби – транскордонних консультацій), урахування у документі державного планування звіту про стратегічну екологічну оцінку, результатів громадського обговорення та консультацій, інформування про затвердження документа державного планування та здійснюється в порядку, визначеному цим Законом.

Указаний Закон регулює відносини у сфері оцінки наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, виконання документів державного планування та поширюється на доку-

менти державного планування, які стосуються сільського господарства, лісового господарства, рибного господарства, енергетики, промисловості, транспорту, поводження з відходами, використання водних ресурсів, охорони довкілля, телекомунікацій, туризму, містобудування або землеустрою (схеми) та виконання яких передбачатиме реалізацію видів діяльності (або які містять види діяльності та об'єкти), щодо яких законодавством передбачено здійснення процедури оцінки впливу на довкілля, або які вимагають оцінки, зважаючи на ймовірні наслідки для територій та об'єктів природно-заповідного фонду та екологічної мережі (далі – території з природоохоронним статусом), крім тих, що стосуються створення або розширення територій та об'єктів природно-заповідного фонду.

Інакше кажучи, Законом визначено не тільки вичерпний перелік галузей, де необхідно проводити стратегічну екологічну оцінку, а також при розробці містобудівної і землевпорядної документації, а й уточнено необхідність її проведення, якщо документ державного планування містить питання (це може бути проєктування, будівництво, реконструкція, ремонт), що стосуються об'єктів, при створенні яких вимагається процедура оцінки впливу на довкілля. Така процедура і сфера застосування передбачені Законом України «Про оцінку впливів на довкілля» (2017). Водночас Кабінет Міністрів України затвердив Постанову «Про затвердження критеріїв визначення планованої діяльності, яка не підлягає оцінці впливу на довкілля, та критеріїв визначення розширень і змін діяльності та об'єктів, які не підлягають оцінці впливу на довкілля» (Про затвердження критеріїв, 2017).

Відповідно до ст. 2 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» така оцінка не проводиться для: проєктів документів державного планування, що стосуються виключно національної оборони або дій у разі надзвичайних ситуацій; бюджетних, бюджетних програм і фінансових планів.

Згідно зі ст. 9 цього Закону етапами здійснення стратегічної екологічної оцінки є: визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки; складання звіту про стратегічну екологічну оцінку; проведення громадського обговорення та консультацій; урахування звіту про стратегічну екологічну оцінку, результатів громадського обговорення та консультацій; інформування про ухвалення документів державного планування; моніторинг наслідків виконання документів державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення.

Слід зазначити, що насправді обов'язок проводити стратегічну екологічну оцінку був запро-

ваджений з часу ратифікації Верховною Радою України Протоколу про стратегічну екологічну оцінку до Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті (2015).

З метою реалізації положень Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» наказом Міністерства екології та природних ресурсів України від 10 серпня 2018 р. № 296 затверджено Методичні рекомендації із здійснення стратегічної екологічної оцінки документів державного планування (Про затвердження Методичних, 2018). Водночас ці методичні рекомендації стосувалися лише документів державного планування міжнародного, національного та регіонального рівнів, проте поза увагою залишився муніципальний рівень.

Використовуючи практичний досвід (Марушевський, 2015) та напрацювання проведення стратегічної екологічної оцінки документів державного планування міст-партнерів, зокрема Стратегій розвитку громад, у рамках реалізації Проєкту ПРОМІС для муніципального рівня було підготовлено Методичні рекомендації для проведення стратегічної екологічної оцінки (Методичні рекомендації, 2019). Напрацьований досвід проведення стратегічної екологічної оцінки в рамках Проєкту ПРОМІС використано для надання допомоги містам-партнерам з розроблення Стратегій розвитку міст та планів з їх реалізації, серед яких представники чотирьох регіонів України (Стратегічна екологічна оцінка, 2019): містами-учасниками є Івано-Франківськ, Яремче, Коломия, Долина (Івано-Франківська область); Вінниця, Жмеринка, Хмельник, Ладижин (Вінницька область); Полтава, Кременчук, Миргород, Комсомольськ (Полтавська область); Запоріжжя, Мелітополь, Бердянськ, Енергодар (Запорізька область).

Стратегії, програми і плани розвитку населених пунктів мають переважно локальний характер і, як правило, не мають транскордонного впливу. Тому в цих Методичних рекомендаціях не розглядаються питання транскордонних консультацій.

На наш погляд, це помилкова точка зору, оскільки багато населених пунктів територіально розміщені в безпосередній близькості до кордонів із сусідніми державами, і їх розвиток може вплинути на довкілля на території іноземних держав через водні джерела або повітря тощо. Особливе значення це має під час процесів децентралізації, оскільки деякі об'єднані громади територіально фактично впритул розміщені до кордонів.

Організація проведення оцінки впливу на довкілля та стратегічної екологічної оцінки є природоохоронними заходами відповідно до переліку

видів діяльності, що належать до природоохоронних заходів, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 17 вересня 1996 р. № 1147 (Про затвердження переліку, 1996). Тому проведення стратегічної екологічної оцінки документів державного планування муніципального рівня, як правило, здійснюється громадами власними силами або за рахунок коштів Фонду охорони навколишнього середовища.

Стратегічна екологічна оцінка документів державного планування громад дає можливість всебічно проаналізувати можливий вплив запланованої діяльності в громаді на довкілля, а також використати результати такого аналізу для запобігання екологічним наслідкам або їх пом'якшення під час стратегічного планування. Стратегічна екологічна оцінка фактично є новим інструментом реалізації екологічної політики, який базується на елементарному принципі: краще запобігти негативним для довкілля наслідкам діяльності на стадії планування, ніж згодом їх виявляти та виправляти під час упровадження проєктів/об'єктів стратегічного планування.

Стратегічна екологічна оцінка має важливе змістове значення як систематичний процес виявлення ймовірних екологічних наслідків запропонованих стратегій, планів і програм, їх урахування під час прийняття управлінських рішень, що стосуються таких стратегій, планів і програм. Разом з тим метою стратегічної екологічної оцінки є більш детальне врахування екологічних аспектів у процесі розробки та затвердження стратегій, планів і програм для забезпечення охорони навколишнього природного середовища на високому рівні та сприяння сталому розвитку. Інакше кажучи, мета стратегічної екологічної оцінки полягає у трансформації проєктів стратегії, планів і програм, для того щоб вони ставали більш екологічно-дружніми і зменшення їх негативного впливу на довкілля, здоров'я населення, а також їх покращання.

При проведенні стратегічної екологічної оцінки документів державного планування громад ефективність досягається за рахунок дотримання таких методологічних принципів:

– усвідомлення того, що така оцінка є частиною процесу розроблення проєктів документів державного планування і базується на інтеграції економічних, соціальних, екологічних цілей і завдань розвитку громад;

– фокусування уваги на важливих екологічних проблемах і питаннях, які виникають на відповідній стадії процесу розроблення документів державного планування, що сприяє фаховому та своєчасному проведенню стратегічної екологічної оцінки із мінімальними витратами;

– здійснення її на ранніх етапах процесу розроблення проєктів документів державного планування – до їх подання на затвердження, із опрацюванням усіх альтернативних варіантів дій;

– оцінювання та обґрунтування базових альтернатив та визначення оптимальних сценаріїв із забезпеченням максимально можливого рівня збереження навколишнього природного середовища та здоров'я населення;

– створення всіх необхідних можливостей для участі громадськості, починаючи з ранньої стадії процесу для можливого коригування альтернативних варіантів дій;

– доцільності застосування адекватних, простих та доступних аналітичних методів, щоб не ускладнювати завдання і надавати практичні результати, і збирання інформації лише в тому обсязі та з тим ступенем деталізації, які потрібні для прийняття обґрунтованого управлінського рішення.

Для досягнення мети проведення стратегічної екологічної оцінки слід дотримуватися перерахованих принципів, що дає можливість організувати якісний процес стратегічної екологічної оцінки проєктів документів державного планування громад, який відповідатиме вимогам національного і міжнародного законодавства в цій сфері.

Наразі існує низка законодавчих проблем, які перешкоджають суб'єктам стратегічної екологічної оцінки проводити її на належному рівні. Аналізуючи Закон України «Про стратегічну екологічну оцінку», можна виокремити такі проблеми.

1. Відсутність у цьому Законі процедури попередньої оцінки (скринінгу) документів державного планування. Через це суб'єктам, що забезпечують здійснення стратегічної екологічної оцінки, доводиться проводити оцінку всіх документів, які підпадають під дію ч. 1 ст. 2 Закону. На практиці більшість із цих документів не має суттєвих екологічних наслідків для довкілля, в тому числі для здоров'я населення.

Однак відповідно до міжнародного законодавства в основу стратегічної екологічної оцінки покладено принцип, який базується на тому, що стратегічна екологічна оцінка повинна застосовуватися до документів державного планування, реалізація яких матиме суттєві екологічні наслідки.

Згідно з Директивою про стратегічну екологічну оцінку (Directive 2001/42/ЄС) та Протоколом про стратегічну екологічну оцінку кожна сторона забезпечує проведення стратегічної екологічної оцінки для планів і програм, які вірогідно можуть мати суттєві екологічні наслідки. Для визначення, чи є вірогідність того, що плани і програми матимуть суттєві екологічні наслідки, зокрема

пов'язані зі здоров'ям населення, застосовується процедура попередньої оцінки (скринінгу).

У Європейській практиці (Практичний посібник, 2005) не існує єдиного методу проведення попередньої оцінки (скринінгу). Директива про стратегічну екологічну оцінку та Протокол про стратегічну екологічну оцінку залишають за країнами право вибору методу проведення попередньої оцінки, серед яких: дослідження кожного випадку окремо з урахуванням критеріїв визначення можливих суттєвих наслідків; визначення переліку планів і програм, які потребують обов'язкового проведення стратегічної екологічної оцінки; комбінований метод, поєднання двох вищенаведених методів.

Проте більшість країн-членів ЄС використовує саме комбінований метод як більш ефективний з погляду визначення необхідності проведення стратегічної екологічної оцінки.

Відповідно до Додатку ХХХ до Глави 6 «Навколишнє природне середовище» Угоди про асоціацію України з ЄС (Угода про асоціацію), де наша держава взяла на себе зобов'язання щодо імплементації Директиви № 2001/42/ЄС про оцінку впливу окремих планів та програм на навколишнє середовище, зокрема щодо встановлення процедури визначення, які плани або програми потребують стратегічної екологічної оцінки, та вимог про те, що плани або програми, щодо яких стратегічна екологічна оцінка є обов'язковою, підлягають такій оцінці (ст. 3 Директиви).

2. Невирішені у Законі питання врахування звіту про стратегічну екологічну оцінку. Одним з етапів стратегічної екологічної оцінки є врахування звіту про стратегічну екологічну оцінку в документі державного планування. Натомість Закон не визначає самої процедури, яка передбачає, яким чином у документі державного планування враховано звіт про стратегічну екологічну оцінку, заходи, яких передбачається вжити для запобігання негативним наслідкам, їх зменшення та пом'якшення, а також обґрунтування обрання документа державного планування в тому вигляді, в якому він запропонований до затвердження, серед інших виправданих альтернатив, представлених до розгляду.

3. Відсутність у Законі норми, яка регулює питання проведення консультацій з природоохоронними органами та органами охорони здоров'я щодо документів державного планування обласного рівня.

Статтею 8 Закону передбачено, що обласні, Київська та Севастопольська міські державні адміністрації надають пропозиції та зауваження до заяви про визначення обсягу, проєкту документа та звіту про стратегічну екологічну оцінку, що

стосується документів державного планування місцевого та регіонального рівнів. Статтею 6 Закону передбачено погодження Міндовкіллям відповідних документів державного планування загальнодержавного рівня.

Відповідно до ст. 44 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» обласним державним адміністраціям делеговані повноваження щодо підготовки і внесення на розгляд ради проєктів програм соціально-економічного та культурного розвитку, цільових програм з інших питань.

Обласні державні адміністрації під час розробки та проведення процедури стратегічної екологічної оцінки таких програм стикнулися з проблемою, яка не дає їм можливості проводити консультації з природоохоронними органами та органами охорони здоров'я, що покладені в основу процедури стратегічної екологічної оцінки.

4. Відсутність державного реєстру експертів стратегічної екологічної оцінки. Суб'єкти, відповідальні за проведення стратегічної екологічної оцінки, не мають інформації з приводу експертів стратегічної екологічної оцінки, що ускладнює пошук та залучення спеціалістів, які спеціалізуються на стратегічній екологічній оцінці.

5. Високі вимоги до розміщення повідомлення у друкованих ЗМІ. Статтею 12 Закону передбачено, що повідомлення про оприлюднення проєкту документа державного планування та звіту про стратегічну екологічну оцінку публікується в

друкованих засобах масової інформації (не менш як у двох). На місцевому рівні суб'єкти, які відповідальні за проведення стратегічної екологічної оцінки, не в змозі виконати цю вимогу Закону, оскільки або взагалі не мають місцевих друкованих засобів масової інформації або мають лише один.

6. Відсутність у Законі не конкретизації одиниці виміру строку, в який подаються пропозиції та зауваження. Так, у ст. 10, 12 та 13 Закону йдеться про те, що пропозиції і зауваження органи та громадськість повинні надати у строк, що не перевищує «15 днів», «30 днів», але не зазначено, в якій одиниці цей строк вимірюється: в календарних чи робочих днях.

Висновки і перспективи подальших розвідок. Наведені недоліки та прогалини, що існують у Законі України «Про стратегічну екологічну оцінку», потребують негайного усунення шляхом внесення відповідних змін до цього Закону. Швидке вирішення зазначених питань дасть змогу громадам забезпечити виконання законодавства щодо проведення стратегічної екологічної оцінки на якісному рівні, уточнити процедуру врахування в проєктах документів державного планування пропозицій зацікавлених сторін та громадськості.

Подальші дослідження мають сконцентруватися на виробленні підходів та рекомендацій щодо громадських слухань при проведенні стратегічної екологічної оцінки, розгляді та врахуванні пропозицій зацікавлених сторін та громадськості.

Список використаних джерел

- Марушевський Г. Б. Стратегічна екологічна оцінка : метод. посіб. Київ : Проект РЕОП, 2015. 95 с.
- Марушевський Г., Потапенко В. Методичні рекомендації для проведення стратегічної екологічної оцінки : практич. посіб. Київ : Проект ПРОМІС, 2019. 71 с.
- Модельний закон про стратегічну екологічну оцінку. Міжнародний документ від 16.05.2011 № 36-7. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/997_o11 (дата звернення: 24.01.2021).
- Про затвердження критеріїв визначення планованої діяльності, яка не підлягає оцінці впливу на довкілля, та критеріїв визначення розширень і змін діяльності та об'єктів, які не підлягають оцінці впливу на довкілля : Постанова Каб. Міністрів України від 13.12.2017 № 1010. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1010-2017-%D0%BF#n12> (дата звернення: 24.01.2021).
- Про затвердження Методичних рекомендацій зі здійснення стратегічної екологічної оцінки документів державного планування : наказ М-ва екології та природних ресурсів України від 10.08.2018 № 296. URL: https://menr.gov.ua/files/docs/nakazy/2018/nakaz_296.pdf (дата звернення: 24.01.2021).
- Про затвердження переліку видів діяльності, що належать до природоохоронних заходів : Постанова Каб. Міністрів України від 17.09.1996 № 1147. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1147-96-%D0%BF#Text> (дата звернення: 24.01.2021).
- Про оцінку впливів на довкілля : Закон України від 23.05.2017 № 2059-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2059-19> (дата звернення: 24.01.2021).
- Про стратегічну екологічну оцінку : Закон України від 20.03.2018 № 2354-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2354-19> (дата звернення: 24.01.2021).
- Протокол про стратегічну екологічну оцінку до Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище у транс-кордонному контексті, ратифікований Верховною Радою України : Закон України від 01.07.2015 № 562-VIII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_b99#Text (дата звернення: 24.01.2021).

- Стратегічна екологічна оцінка: досвід упровадження в містах України : кейс-стаді. Київ : Проект ПРОМІС, 2019. 42 с.
- Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони : Закон України № 1678-VII від 16.09.2014. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011#Text (дата звернення: 24.01.2021).
- Directive 2001/42/EC (2001) on the assessment of the effects of certain plans and programmes on the environment. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=celex%3A32001L0042> (accessed: 24.01.2021).
- Practical Guide to the Strategic Environmental Assessment Directive (2005). URL: https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/7657/practicalguidesea.pdf (дата звернення: 24.01.2021).

References

- Marushevskiy, G. (2015). *Stratehichna ekolohichna otsinka : metodychnyi posibnyk [Strategic environmental assessment]*. Kyiv : Proekt REOP. 95 p. [in Ukrainian].
- Marushevskiy, H., & Potapenko, V. (2019). *Metodychni rekomendatsii dlia provedennia stratehichnoi ekolohichnoi otsinky: praktychnyi posibnyk [Methodical recommendations for strategic environmental assessment]*. Kyiv : Proekt PROMIS. 71 p. [in Ukrainian].
- Modelnyi zakon pro stratehichnu ekolohichnu otsinku. Mizhnarodnyi dokument vid 16.05.2011 № 36-7. Retrieved from: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/997_o11 (accessed: 24.01.2021).
- Pro zatverdzhennia kryteriiv vyznachennia planovanoi diialnosti, yaka ne pidliahaie otsynsi vplyvu na dovkillia, ta kryteriiv vyznachennia rozshyren i zmin diialnosti ta ob'ektiv, yaki ne pidliahaiut otsynsi vplyvu na dovkillia : Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 13.12.2017 № 1010. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1010-2017-%D0%BF#n12> (accessed: 24.01.2021).
- Pro zatverdzhennia Metodychnykh rekomendatsii zi zdiisnennia stratehichnoi ekolohichnoi otsinky dokumentiv derzhavnoho planuvannia : nakaz Ministerstva ekolohii ta pryrodnykh resursiv Ukrainy vid 10.08.2018 № 296. Retrieved from: https://menr.gov.ua/files/docs/nakazy/2018/nakaz_296.pdf (accessed: 24.01.2021).
- Pro zatverdzhennia pereliku vydiv diialnosti, shcho nalezhat do pryrodookhoronnykh zakhodiv : Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 17.09.1996 № 1147. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1147-96-%D0%BF#Text> (accessed: 24.01.2021).
- Pro otsinku vplyviv na dovkillia : Zakon Ukrainy vid 23.05.2017 № 2059-VIII. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2059-19> (accessed: 24.01.2021).
- Pro stratehichnu ekolohichnu otsinku : Zakon Ukrainy vid 20.03.2018 № 2354-VIII. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2354-19> (accessed: 24.01.2021).
- Protokol pro stratehichnu ekolohichnu otsinku do Konventsii pro otsinku vplyvu na navkolyshnie seredovyshe u transkordonnomu konteksti ratyfikovanyi Verkhovnoiu Radoiu Ukrainy : Zakon Ukrainy vid 01.07.2015 № 562-VIII. Retrieved from: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_b99#Text (accessed: 24.01.2021).
- Stratehichna ekolohichna otsinka: dosvid uprovadzhennia v mistakh Ukrainy : Keis-stadi [Strategic environmental assessment: the experience of implementation in the cities of Ukraine] (2019). Kyiv : Proekt PROMIS. 42 p. [in Ukrainian].
- Uhoda pro asotsiatsiiu mizh Ukrainoiu, z odniiei storony, ta Yevropeiskym Soiuzom, Yevropeiskym spivtovarystvom z atomnoi enerhii i yikhnyimi derzhavami-chlenami, z inshoi storony : Zakon Ukrainy № 1678-VII vid 16.09.2014. Retrieved from: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011#Text (accessed: 24.01.2021).
- Directive 2001/42/EC (2001) On the assessment of the effects of certain plans and programmes on the environment. Retrieved from: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=celex%3A32001L0042> (accessed: 24.01.2021).
- Practical Guide to the Strategic Environmental Assessment Directive (2005). Retrieved from: https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/7657/practicalguidesea.pdf (accessed: 24.01.2021).

Oleksandr Ignatenko,

Doctor Science of Public Administration, Professor of Department of Economic Policy and Governance, National Academy for Public Administration under the President of Ukraine

STRATEGIC ENVIRONMENTAL ASSESSMENT OF COMMUNITY PLANNING DOCUMENTS

The general articulation of the issue and its connection with the important research and practice tasks. The article considers the existing practice of conducting strategic environmental assessment by communities, highlights the

issue of its definition and purpose, analyzes the basic Law of Ukraine «On Strategic Environmental Assessment» on shortcomings and gaps, and offers suggestions for their improvement.

The analysis of the recent publications regarding the issues this article deals with; identification of parts of the general problem that have not been previously addressed. Aspects of strategic ecological assessment of state planning documents of local governments were studied by: I. B. Azarova, V. I. Karamushka, G. B. Marushevsky, O. Yu. Ryabukha, V. G. Potapenko, V. V. Fedorchak, in particular regarding identifying the shortcomings of its implementation in the practical implementation. There need to conduct the analysis of systemic shortcomings of the existing legislation and the preparation of proposals for its improvement regarding the conduct of strategic environmental assessment at the municipal level.

The purpose (the objective) of this article. There is identifying problematic issues of strategic environmental assessment at the municipal level, identifying and justifying ways for improvement of legislation in this area, prepare recommendations to local governments to address problematic issues in such assessment.

The key results and the background. Strategic environmental assessment is important in terms of content and determination as a systematic process of identifying the likely environmental consequences of the proposed strategies/plans/programs.

Currently, there are a number of legislative problems that prevent the subjects of strategic environmental assessment from conducting it at the appropriate level. Analyzing the Law of Ukraine «On Strategic Environmental Assessment» we can identify the following problems: lack of a procedure for preliminary assessment (screening) of state planning documents; the issue of taking into account the report on strategic environmental assessment; absence in the Law of the norm regulating questions of carrying out consultations with nature protection bodies and health care bodies concerning documents of the state planning of regional level; lack of a state register of strategic environmental assessment experts; high requirements for placing a message in the print media; unspecified unit of measurement of the term in which proposals and comments are submitted.

Conclusions and the prospects of the further research. The conclusions recommend amendments to the Law of Ukraine «On Environmental Impact Assessment».

Keywords: public administration; strategic environmental assessment; strategic planning; state planning documents; communities.

Матеріал надіслано 24 січня 2021 р.

Цитування:

Ігнатенко О. Стратегічна екологічна оцінка документів державного планування громад. *Збірник наукових праць Національної академії державного управління при Президентові України*. 2021. Вип. 1. С. 46–52.

Повна версія статті доступна також на сторінці:
<http://zbirnyk-nadu.academy.gov.ua>